

Adviesraad Sociaal Domein
Kaag & Braassem
T.a.v. L. van Steenbrugge

datum
zaaknr. 397995
uw brief van 2 november 2021
uw kenmerk
behandeld door
onderwerp Reactie advies arbeidsmigranten
bijlage(n)

Geachte leden van de Adviesraad Sociaal Domein,

In uw brief van 2 november jl. heeft u ons een advies meegegeven met betrekking tot arbeidsmigranten. In onze Omgevingsvisie hebben wij ons uitgesproken dat wij voor een goede, veilige, menswaardige huisvesting voor arbeidsmigranten willen zorgen. In uw advies geeft u aan dat de verantwoordelijkheid van de gemeente verder reikt dan alleen huisvesting als het gaat om een groep inwoners die op een volwaardige manier moeten kunnen participeren in de maatschappij. Om die reden heeft u een ongevraagd advies gegeven over arbeidsmigranten in onze gemeente.

Allereerst willen wij in de beantwoording van uw advies aangeven dat veel van uw uitgebrachte adviezen overeenkomen met de voorlopige aanbevelingen uit de Handreiking aanpak mensenhandel regio Den Haag, die momenteel wordt opgesteld door het RSIV¹. Deze handreiking, welke naar verwachting in december 2021 wordt opgeleverd, zal handvatten bieden aan de gemeenten voor een sluitende aanpak tegen mensenhandel. Inzicht verkrijgen in de woon-, leef- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten en signalen van arbeidsuitbuiting komen in deze handreiking ruim aan bod.

Verder vindt er op dit moment een evaluatie plaats van de Beleidsregels huisvesting arbeidsmigranten. Naar aanleiding van deze evaluatie en uw advies, gaan we nader onderzoeken hoe we de componenten van onder andere veiligheid en het sociale domein kunnen meenemen in onze visie ten aanzien van arbeidsmigranten.

¹ Het RSIV (Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid) is een samenwerkingsverband van en voor de veiligheidspartners binnen de eenheid Den Haag. Het gaat om 27 gemeenten, de politie en het OM

Daarnaast zijn bij de beantwoording van uw advies ambtenaren uit diverse disciplines van de gemeente geraadpleegd. Hiermee hebben we een gedragen integraal antwoord kunnen geven.

In de volgende opsomming wordt er antwoord gegeven op de gegeven adviezen.

1. Kom tot inzicht in aantallen en samenstelling van de groep arbeidsmigranten binnen Kaag en Braassem: vereenvoudig en stimuleer registratie

Het is op dit moment de verantwoordelijkheid van arbeidsmigranten zelf om zich binnen de gemeente te registreren. Dit kan in de BRP of RNI. Aan de registratie zijn voor de arbeidsmigrant voordelen gekoppeld zoals werknemersverzekeringen en ziektekostenverzekering. Werkgevers hebben weinig belang bij registratie. Gemeente heeft onvoldoende zicht op aantal arbeidsmigranten en verblijfplaats en loopt naast het missen van dit overzicht ook inkomsten mis. Vanuit de Adviesraad sociaal domein luidt het advies om registratie onder arbeidsmigranten te stimuleren en samen met werkgevers resp. uitzendbureaus en arbeidsmigranten te verkennen op welke wijze registratie van arbeidsmigranten eenvoudig en laagdrempelig kan worden gemaakt.

Antwoord: *Als gemeente herkennen wij de situatie rondom registratie van de arbeidsmigranten. De huidige situatie is dat de landelijke registratie van arbeidsmigranten lastig is vorm te geven doordat de RNI op dit moment geen verblijfplaats registreert. Zo kan een arbeidsmigrant ingeschreven staan in de RNI en alsnog (tijdelijk) bij ons in de gemeente wonen. Deze betreffende arbeidsmigranten staan dan niet bij ons geregistreerd in de BRP. De afgelopen periode heeft er een inventarisatie plaatsgevonden waar arbeidsmigranten zijn gehuisvest in onze gemeente. Bij de geregistreerde locaties voor het huisvesten van arbeidsmigranten zijn wij voornemens om het gesprek met werkgevers c.q. huisvesters aan te gaan hoe we registratie van arbeidsmigranten eenvoudig en laagdrempelig kunnen maken.*

Daarnaast is in de Beleidsregel Huisvesting arbeidsmigranten opgenomen dat wij de huisvesters bij een nieuwe aanvraag vragen om een plan voor de inschrijving in de BRP (Basisregistratie personen) van de Gemeente Kaag en Braassem voor bewoners die langer dan vier maanden in Nederland verblijven. We leggen hierbij de eindverantwoordelijkheid voor een correcte inschrijving in de BRP bij de huisvester. Wel dienen wij als gemeente hier natuurlijk op toe te zien en te beoordelen. We zullen het gesprek aangaan als blijkt dat inschrijvingen niet verlopen zoals geëist.

2. Kijk regionaal naar oplossingen voor huisvesting van arbeidsmigranten.

In uw brief wordt aangegeven dat huisvesting gekoppeld aan werk niet wenselijk is. De arbeidsmigrant staat bij ontslag nagenoeg meteen op straat en loopt het risico niet meer verzekerd te zijn. Uw advies is om op regionaal niveau te verkennen hoe er tot goede oplossingen kan worden gekomen voor huisvesting van arbeidsmigranten. Door huisvesting niet gekoppeld te laten zijn aan een specifieke werkgever of binnen

een specifieke gemeente, ontstaat een stabielere woonsituatie voor arbeidsmigranten.

Antwoord: *Wij begrijpen dit advies, echter heeft onze gemeente er op dit moment voor gekozen om het vraagstuk huisvesting van arbeidsmigranten vooral lokaal vorm te geven, waarbij arbeidsmigranten hier kunnen wonen als zij ook lokaal aan de slag gaan. Ondanks dat de insteek lokaal is, wordt er wel over de gemeentegrenzen heen informatie gedeeld.*

U geeft aan te onderzoeken om een bijeenkomst te organiseren waar u, ambtenaren uit de regio en onze eigen beleidsambtenaren kunnen aansluiten. Wij zien deze uitnodiging graag tegemoet. Het lijkt ons nuttig om ook op regionaal niveau kennis te delen en dit thema bespreekbaar te maken.

2.1 Het andere advies dat u ons meegeeft is om bij de evaluatie van de huisvestingverordening mee te nemen hoe de termijn van 10 jaar zich verhoudt tot investeringen die van werkgevers wordt gevraagd ter realisatie van goede huisvesting.

Antwoord: *Wij zijn ons als gemeente bewust dat de termijn van 10 jaar niet altijd wenselijk is. In sommige gevallen is dit echter niet anders te regelen. Wij vergunnen aanvragen voor migrantenhuisvesting als 'logies'. Er wordt dan afgeweken van het bestemmingsplan en er kan een omgevingsvergunning worden verleend op basis van de zogenaamde kruimelgevallenregeling. Voor initiatieven in bestaande bebouwing is er geen sprake van een instandhoudingstermijn. Voor nieuwbouwprojecten geldt met toepassing van deze procedure altijd een instandhoudingstermijn van 10 jaar.*

Voor het buitengebied kan momenteel onder voorwaarden een vergunning worden afgegeven zonder instandhoudingstermijn. In de woonkernen vindt maatwerk plaats. In het glastuinbouwgebied en op bedrijventerreinen hanteren wij strikt de termijn van 10 jaar. Momenteel is er een evaluatie gaande van onze beleidsregel huisvesting arbeidsmigranten 2020. Wij hebben in onze evaluatie een nieuw voorstel gedaan om voor de teeltgebieden een instandhoudingstermijn van 15 jaar te hanteren. Nogmaals, dit is alleen mogelijk in bestaande bouw, anders geldt de termijn van 10 jaar. Wij hopen dat de verruiming van de instandhoudingstermijn meer mogelijkheden bieden voor huisvesters en een positief effect heeft op het woonklimaat van de arbeidsmigranten.

2.2 Daarnaast geeft u advies om actief toezicht te houden op de huisvestingslocaties en leefomstandigheden van arbeidsmigranten. Het aanhouden van één contactpersoon vanuit de gemeente zal daarbij helpen.

Antwoord: *Vanuit gemeente Kaag en Braassem is het een speerpunt om een actieve aandachtsfunctionaris mensenhandel aan te stellen. Dit valt ook samen met de wettelijke verplichting om in 2022 lokaal beleid opgesteld te hebben hoe wij mensenhandel aanpakken, met o.a. huisvesting van arbeidsmigranten. Wij vinden het*

belangrijk om een regierol als gemeente hierin te pakken. Hier zullen wij naar toe werken.

Overigens zal de gemeente naar aanleiding van de inventarisatie van de huisvesting van arbeidsmigranten kijken of de locaties in overeenstemming zijn met de bestemmingsplannen. Mocht dit niet overeenkomen, dan wordt er gekeken of er zicht is op legalisatie. In dat geval moet er een vergunning aangevraagd worden. Als er geen legalisatie mogelijk is, zal handhavend worden opgetreden.

3. Zorg voor voldoende voorzieningen/faciliteiten

Op dit onderwerp geeft u het advies om aandacht te geven aan de beschikbaarheid van voorzieningen (huisarts, fysiotherapie en tandarts) voor arbeidsmigranten. Daarnaast geeft u aan dat, net als bij het vorige punt, ook dit punt regionaal aangehaald kan worden ten behoeve van het welzijn van de arbeidsmigrant.

Antwoord: *Als gemeente willen wij zo min mogelijk onderscheid maken in verschillende doelgroepen, we zien de arbeidsmigrant dan ook als een gelijke inwoner. Faciliteiten en voorzieningen moeten voor alle inwoners goed beschikbaar zijn. Voor arbeidsmigranten doen wij een beroep op de werkgever om zijn of haar personeel goed te informeren over de beschikbaarheid van deze betreffende voorzieningen. Wel begrijpen we de noodzaak van beschikbaarheid van deze voorzieningen, zeker als blijkt dat deze minder goed beschikbaar zijn voor arbeidsmigranten. Wij zullen dit punt intern bespreken om te onderzoeken waar wij onze verantwoordelijkheid zien op dit onderwerp en hoe we dit eventueel goed kunnen borgen.*

4. Informeer arbeidsmigranten actief in eigen taal over werken en wonen in Kaag en Braassem

Als laatste advies geeft u aan dat de gemeente voor informatie dient te zorgen in meerdere talen waar de arbeidsmigranten gewezen worden op hun rechten en plichten en andere algemene zaken die van belang zijn bij het werken en wonen in de gemeente Kaag en Braassem resp. Nederland.

Antwoord: *Wij zijn van mening dat het informeren in eigen taal zorgt voor de beste informatieoverdracht aan onze inwoners. De groep arbeidsmigranten is echter zeer divers, zij zijn doorgaans van Poolse, Hongaarse of Roemeense komaf. Dit vraagt dat informatie beschikbaar moet zijn in meerdere talen, als kleine gemeente is dit een hele opgave. Het conceptrapport van de RSIV geeft aan dat het verstandig is dat er meerdere loketten/informatiepunten komen in de regio waar o.a. arbeidsmigranten op een laagdrempelige plek terecht kunnen voor informatie in hun eigen taal. Het voorlopige advies is om dit samen in de regio op te pakken met andere gemeenten, waarbij samenwerking met werkgevers cruciaal is. Wij wachten op dit moment het definitieve advies af en zullen dan de mogelijkheden verkennen.*

onderwerp

Reactie advies arbeidsmigranten

Mocht u naar aanleiding van bovenstaand antwoord nog vragen hebben, dan horen wij graag van u.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,
namens hen,
manager afdeling Ontwikkeling,
J.J. Démoed